

EKA ja võimalused: visioon 2025 - 30

Austatud EKA rektori valimiskogu, panen kirja mõned mõtted ja märksõnad sellest, kuidas kujutan ette Eesti Kunstiakadeemia arenguid lähiaastatel.

Positiivset, hoidmise väärlist ja suurepärast on kunstiakadeemias tunnustusväärselt palju – ja väga oluline on seda olemasolevat head säilitada. Kõige väärtuslikum on minu jaoks see rikkus, mida majja toovad inimesed. Olen olnud Eesti Kunstiakadeemiaga seotud juba rohkem kui veerand sajandit, seejuures ka ajal, mil meil oma maja ei olnudki ja õppetööd hästi korraldada ei olnud lihtne. Ometi tõi palju rõõmu ka võimalus ehitada kõike üles väheste vahenditega. Energiat ja jagamise tahet jätkus nii minul kui ka paljudel kolleegidel, vahest oli see periood omamoodi proovikivi. EKA vaimsust, loomingulisust ja akadeemilist taset on alati üleval hoidnud just siin töötavad loovisikud, mõtlejad, kirjutajad – sõltumata institutsiooni majanduslikest oludest. Selline pühendumus ja motiveeritus on haruldane ja hinnatav. Inimesed ise on EKA-t väga hoidnud, on toonud siia oma vitaalset energiat, sisemist põlemist ja lennukaid ideid. Nüüd tuleb edasi liikuda sellise akadeemia juurde, kus ülikool saab inimesi omakorda hoida.

Alates 2010. aastast tegutsesin skulptuuriosakonna dotsendina, alates 2011. osakonna juhi ja professorina. 2016 sai minust vabade kunstide teaduskonna dekaan. Olen olnud installatsiooni ja skulptuuri õppekvasuuna juht, Kunst BA liitõppekava juht. 2017. aastal töötasin välja kaasaegse kunsti rahvusvahelise, paralleelselt toimiva kakskeelse õppekava, mis koostöös suurepärase kolleegidega on tänaseks hästi toimimas. EKA visiooni kujundamisel toetun oma kogemustele, mis ühendavad loovuse, kriitilise mõtlemise ja strateegilise juhtimise.

Akadeemia alustalaks on erialane teadusarendus - ja põhiliseks eesmärgiks on anda loomingulist kõrgharidust üliõpilastele. Tegemist on unikaalse õppijate grupiga – kunstialase kõrghariduse valinud inimesed on tulevikuühiskonna kõige tundlikum, avarama mõtlemisega, loomingulisem osa. **EKA hariduse valinud inimene on ka kõige julgem, alternatiivsem, iseseisvam, muutumisvõimelisem üliõpilane, kes on valmis harjumuspärasest mugavustsoonist välja astuma ja olulise nimel ka riske võtma. Sellised inimesed on tuleviku jaoks äärmiselt vajalikud ja nende hoidmine ning nende soodsate arengutingimuste loomine on ülikoolile äärmiselt tähtis missioon.**

Kaasaegne kunstnik, disainer, arhitekt, kuraator ei ole üksnes see, kes näitab, osutab, peegeldab – ta on ka aktivist, ühiskondliku debati oluline osaline ja mõjutaja. Kunstnik-aktivistile sekundeerib teadlane-aktivist. **EKA peab pakkuma parimat kasvukeskkonda mõlemale.** Mul on olnud rõõm olla algataja mõnede kriisiolukordade lahendamisel: just kunstiakadeemias alustasime debatti akadeemilise vabaduse üle, kui küsimus oli Eesti ülikoolidesse välisüliõpilaste vastuvõtmises, samuti suutsime tõhusalt korraldada Ukraina kunstitudengite EKA-sse õppima asumise. Esimesel juhul sai tänu vabades kunstides algatatud debatile EKA-st ainus ülikool Eestis, kus ei tehtud õppijatele piiranguid kodakondsuse alusel. **Loominguline vabadus, sõnavabadus, akadeemiline vabadus, solidaarsus on üliolulised märksõnad nii EKA töötajate kui ka üliõpilaste jaoks.**

EKA, maailm ja mõtlemise evolutsioon

Elame valusalt ja teravalt kaasa praegu maailmas toimuvale. Meie mõtted on agressiooni all kannatajatega – Ukrainas, Lähis-Idas ja mujal. Lootus inimmaailma eetilisele evolutsioonile peab aga säilima ja edenema. Globaalses keskkonnakriisis saab üha ilmsemaks, et individualismil põhinevate maailmakirjelduste aeg on läbi. Vajame uut narratiivi iseenda ja maailma suhete kohta. Eluslooduse mõtestaja, filosoof Emanuele Coccia kasutab evolutsioonist rääkides just kaasaegse kunsti paralleeli. “Kunst, mis väidab end olevat kaasaegne, see tähendab, mis püüab kehastada teatud ajavormi, mitte ruumi- ega ainevormi, on saanud tuleviku ennustamise kollektiivseks praktikaks. Kaasaegse kunsti saabudes on iga ühiskond kunsti kaudu ehitanud midagi, mida temas veel ei ole. Kunst on ühiskonna metamorfoosiiha ja metamorfoosiprojekt.”

Kaasaegne kunst läbib ja raputab kõiki meelelisi meediaid, kõiki kultuurilisi praktikaid ja distsipliine, sõltumata meetodist või distsipliinist, andes võimaluse kultuuril saada erinevaks sellest, mis ta on. Kriiside veerel võbelevale maailmale on muutumisvõime elulise tähtsusega. Kunst on ruum, milles

ühiskond saab teha nähtavaks selle, millest ta ei saa rääkida ega mõelda ja mida ei osata veel kujutleda. Nagu ütleb Coccia: "Evolutsioonist tuleb mõelda kui moodusest, mis vastab sellele, mis kaasaegne kunst on kultuuri jaoks."

On oluline, et EKA tajuks oma rolli targema ja tundlikuma maailma evolutsioonis – ning teeks seda julguse ja naudinguga. **Rektorina püüaksin kujundada tasakaalustatud ja koostööpõhise juhtimisstiili, et EKA areneks keskkonnaks, kus väärtustatakse niihästi loovust kui hoolivust.**

Näen enda rolli EKA evolutsioonis ülikooli keskse kvaliteedi – vaba ja loomingulise mõtte – pikaajalise arengu jõustamises. Loodan, et oskan hoida tasakaalustatud, empaatilist ja koostööpõhist juhtimisstiili, mis toetab avatud dialoogi ja kogukonnatunnet. Loodan ka, et minu taust kunstnikuna annab selleks vajalikul määral loomingulisust ja avarat pilku, tolerantsust, vahetut lähenemist ja võimet süveneda erinevatesse teemadesse ja mõtlemisformaatidesse.

Arvan, et on oluline luua dialooge erinevate mõttelaadide vahel. Tänapäeva kunst võimaldab ühendada uusi ideid ja vanu traditsioone, inimlikku ja looduslikku valda, uurides nende vahelisi üleminekuid. Antropoloog Arturo Escobar leiab, et üleminekute uurimine avab ruumi, kus saab liikuda "maailma poole, mis suudaks hõlmata paljusid maailmu: pluriversumi poole". Kunstivald laiemalt suudab esitada kosmovisioone, milles ühinevad keskkonnaõiglus, kognitiivne õiglus, kogukondlik autonoomia ja maailmade kaitse. Kunstnikele, arhitektidele, disaineritele ja kunstiteoreetikutele omane võime vaadata muutustele julge pilguga otsa on oluline ka akadeemilise juhtimise kontekstis. Lisaks kunsti taustale ja tihedale kokkupuutele loovuurimuse, arhitektuuri- ja disaini akadeemia projektidega, pakub mulle kandideerimisel tuge ka rahvusvaheline kogemus ja tihedad sidemed erinevate kunstiakadeemiatega, aastatepikkune kogemus KUNO võrgustikus (viimased neli aastat võrgustiku juhina).

Näen Eesti Kunstiakadeemiat kultuuri ja hariduse suunanäitajana, kus algatatakse tähenduslikke diskussioone loomingulisuse, kriitilise mõtlemise ja vastutustundliku tegutsemise üle nii Eestis kui rahvusvaheliselt. EKA peab olema koht, kus sünnivad ideed ja algatused, mis kujundavad tulevikku ja inspireerivad laiemat avalikkust.

Olulised asjad, mida peaks EKA igapäevas rohkem silmas pidama, edendama, muutma.

- **Juhtimiskultuuri demokraatia fookuses hoidmine**

Ülikooli juhtimine peab olema kõiki liikmeid võimestav ja eri osapooli kaasav. Üksuste autonoomia ja akadeemiline vabadus, mis on jõustatud motiveeriva eesmärgiga, on loovülikooli eelduseks. **EKA juhtimine nõuab usalduslikku koostööd.** Meeskonnatöö vajab intelligentset kannatlikkust. Viisakus ja positiivse meelestatuse hoidmine on olulised sillad probleemide ühisel lahendamja sünkroonsem vahekord

Kõigi töötajate aeg on väärtuslik. Kõik ülesanded, mis on seotud õppetöö, juhtimisvastutuse ja administratsiooniga, samuti loome- ja teadustöö nõuetega, tuleb omavahel paremini toimima panna. Erinevaid üksusi hõlmavad tegevused tuleb ökonomiseerida. Keskenduda tuleb paremale planeerimisele (nt koostada arengukava pikemas plaanis, luua aastaplaan ÕKE jt oluliste dokumentide muutmiseks).

Bürokraatia vähendamiseks ja töövoogude sujuvamaks muutmiseks tuleb läbi mõelda ja disainida mitmed olemasolevad protsessid. Näiteks võiks protsesside automatiseerimisel ning uuesti sõnastamisel abi olla disainijuhi kaasamisest. Digiplatvormide omavaheline ühildamine ja andmevahetus võimaldaks vähendada andmete käsitsi sisestamist ja kopeerimist. Lisaks saab rakendada tehisintellekti ja muid tehnoloogilisi lahendusi, et kiirendada andmepõhiste analüüside koostamist ja tõhustada ettevalmistustöid, **vabastades nii inimeste aega sisulisteks ja loomingulisteks ülesanneteks.**

- **Tööülesannete ja tööaja sünkroonsem vahekord**

Kõigi töötajate aeg on väärtuslik. Kõik ülesanded, mis on seotud õppetöö, juhtimisvastutuse ja administratsiooniga, samuti loome- ja teadustöö nõuetega, tuleb omavahel paremini toimima

panna. Erinevaid üksusi hõlmavad tegevused tuleb ökonomiseerida. Keskenduda paremale planeerimisele (koostada arengukavasid pikemas plaanis, luua aastaplaan ÕKE jt oluliste dokumentide muutmiseks). Oluline on hoida kõrgel omavahelisi suhtlemisstandardeid, sest inimeste head suhted ja üksteisega arvestamine on institutsiooni kvaliteedi äärmiselt kaalukas osa. Bürokratia vähendamiseks ja töövoogude sujuvamaks muutmiseks tuleb läbi mõelda ja disainida mitmed olemasolevad protsessid. Protsesside automatiseerimisel ning uuesti sõnastamisel võiks abi olla disainijuhi kaasamisest; digiplatvormide omavaheline ühildamine ja andmevahetus võimaldaks vähendada andmete käsitsi sisestamist ja kopeerimist. Lisaks saab rakendada tehisintellekti ja muid tehnoloogilisi lahendusi, et kiirendada andmepõhiste analüüside koostamist ja töhustada ettevalmistustöid, vabastades nii inimeste aega sisulisteks ja loomingulisteks ülesanneteks.

- **Protsesside lihtsustamine. Õppimisprotsesside ökonomiseerimine**

Aktuaalne on küsimus, kuidas vähendada bürokratiat ja muuta administratiivset tegevust ökonoomsemaks. Ülekoormus on muutunud igapäevatöö eelduseks. Kui suudame vältida kas või ühe töötaja läbipõlemist, on see suur samm healoomulise atmosfääri hoidmiseks. Panustamine kvaliteeti, et vähendada stressi nii õppija, õppejõu kui administraatori jaoks. **Parema tulemuse teeb nii tudeng kui õppejõud ilma ülekoormuseta.** Võimalusi pakuvad digitehnilised lahendused, kuid on vaja ka erinevaid tegevusi nõtkemalt õppekavadesse integreerida. Abi on kindlasti loota õppekavajuhhi tööd toetavast digiplatvormist, mis on praegu väljatöötamisel.

- **EKA ruumiressursside edendamine**

Erialade areng nõuab uusi funktsionaalseid tööruume. Õieti vajab akadeemia elementaarseks toimimiseks elementaarseid ruumitingimusi – ruumidefitsiit on praegu üks kriitilisemaid küsimusi kunstiakadeemias. **Töötajatel peab olema koht töö tegemiseks ja üliõpilastel õppimiseks.** Ruum peab sobima loomingulise töö kõigiks etappideks, samuti on seda vaja akadeemiliseks tööks. Praegune ruumipuudus seab piirid nii õppetöele kui teadustegevusele. Pean uute ruumide loomist üheks kriitilisemaks ja olulisemaks ülesandeks kooli edasisel juhtimisel. Algasin 2018. aastal vastvalminud monumentaalstuudio maja (“Valge maja”) arendamise. EKA on suutnud alustada järgmise kampuse hoone projektiga Kotzebue 2 aadressil. Minu nägemuses on lisaks neile ruumiarengutele oluline tekitada stuudiopindu ka EKA peamajas. Minu soov on projekteerida õppetööks vajalikke ruume vastavalt hoone planeerijate algele ideele (juurdeehitused ja laiendused maja raamides) – või leides uusi lahendusi, kasutades areneva hoone ideed ja saades tuge meie maja kõrgetasemelistelt arhitektidelt. Oma hoone juurdeehitused on kindlasti kõige soodsamad nii ajalises mõttes (me ei vaja detailplaneeringut) kui ka majanduslikult. Viimases aspektis on mul kavas kaasata eraraha.

EKA ruumiressursside parandamine ja loomine on olnud saatjaks kogu aja, mil olen EKAs töötanud. Alustasin Raja tänaval, kus tuli kõigepealt tühjendada ruumid vanast kolast, et oleks võimalik luua keskkond õppetöök. Ehtasime kolleegidega hoonesse galerii, kohandasime stuudioruume, asutasime residentuuri, ehtasime köögi, tekitasime isegi kammerkontsertsaali, tegime algust skulptuuripargiga. Asutasin ka Noore Skulptori preemia, et eriala aktiveerida ja tuua äärelinnas asuvasse ruumi publikut ja eksperte. EKA uues hoones tuli samuti hakata ruumiolusid funktsionaalsemaks tegema. Tundsin suurt rõõmu KUNO seinte disainimisest ning nädalavahetustel koos kolleegidega ehitamisest. Kolleeg Eik Herman pakkus välja hea võrdluse arhitektuuri kategooriateks läbi kulinaaria termini - “*overcooked, medium, raw*”. Kunstiakadeemia hoone peaks pakkuma rohkem võimalusi kasutada hoonet avatuma toorikuna - mitte olema üliküps, hermeetiline, ühtegi sekkumist tolereerimatu. Ilus arhitektuurne autoriteos peaks andma ruumi ka erinevate teoste eksponeerimiseks, ruumide kohandamiseks vastavalt projektide vajadustele. Olen kindel, et ka nüüd **suudan koostöös kolleegidega leida ruumilisi ja funktsionaalseid lahendusi, mis hoiavad meie maja arhitektuuri, loovad võimalusi integreerimisteks.** Ning investeringud sellisteks kohandusteks ei tule kindlasti akadeemia töötajate arvelt – vaid leidlike lahenduste ning toetajate

abil. Positiivse kogemusena toon välja äärmiselt “toore hoone” kategooriasse kuuluva installatsiooni ja skulptuuri ning foto osakondade ühise galerii ISFAGi ehitamise EKKM-i territooriumil, kus sain toetajaks lahkekäelise ehitusmaterjalide suurtootja.

- **Üliõpilasekeskse lähenemise pidev uuendamine**

Loomingulised professionaalid vajavad lisaks erialasele pädevusele ja autori tugevusele erilist tuge ühiskonnas toimimiseks. Lisaks erialale tuleb õpetada ka enesejuhtimist ja sotsiaalseid oskusi. Siia kuuluvad vaimse tervise vajadustega kaasaskäimine ja majanduslike oludega arvestamine. Kolleeg Anu Vahtra initsiatiivil oleme välja töötamas “turvalisema ruumi” raamistikku, mis peaks toetama EKA rahvusvahelist, mobiilset ja väga mitmekesist õppijaskonda. **Tähelepanu vajaks õppekavade vahel liikumiste suurem paindlikkus, oma õppeteekonna individuaalsem loomine.** Õppe osas võiks kaaluda kõrvalerialade loomise suunda, andmaks meie vilistlastele veelgi laiemat skaala professionaalseks karjääriks. EKA vilistlased on oskuslikud loojad, aga ka mõttejuhid ja innovaatorid, kes kujundavad paremat maailma.

Millele on oluline jätkuvalt tähelepanu pöörata?

- **Rohe-EKA fookuses hoidmine**

Ökoloogilised probleemid on äärmiselt kriitilised üle kogu maailma. EKA on teinud samme, et olla selles diskussioonis aktiivne kaasarääkija. Jätkusuutlikkuse mõiste on tihedalt seotud peaaegu kõigi elualade ja ühiskonnagruppidega. Meie õppekavad ja laborid tegelevad keskkonna säästlikkuse ja jätkusuutlikkusega üpris jõuliselt. Jätkusuutlikkuse teemad on integreeritud paljudesse õppekavadesse (eeskätt disainis ja arhitektuuris). Tegutsevad uurimiskeskused DiMa (Jätkusuutliku Disaini ja Materjalide labor), muinsuskaitse ja konserveerimise labor (MuKoLa), arhitektuuris PAKK (Puitarhitektuuri Kompetentsikeskus), mis võtab eskaleerunud kliima- ja keskkonnaprobleemide fookusesse hoonete ehitamisele, kasutamisele ja renoveerimisele kuuluva energia probleematika. Samas leian, et oluline on täiendavalt tõsta akadeemias kompetentsust ökoloogiateooria alal ja inimkeskse ühiskonna kriisiseisu analüüsimisel. Välja töötamisel on vabade kunstide võimalused sel teemal kompetentsust arendada - algust on tehtud kliimakriitilise rahvusvahelise projektiga Eco Sensibility. Ühe võimalusena näen ka mainitud valla tippanalüütikute akadeemiaülest loengutesarja, mis oleks ühtlasi avatud laiemale publikule.

- **EKA liikmete ja neid ümbritseva kogukonna vaimse tervise hoidmine**

Töö kunstiakadeemias on nõudlik. Õppejõud ei õpeta siin üksnes oma eriala, vaid peavad ka ise pidevalt arenema ja olema loovisikuna aktiivsed. Lisandub eespool mainitud administratiivsete ülesannete rohkus. Samuti tasand, kus õppejõud peab suutma olla ka psühholoog, “*life coach*”, avaram vaimne tugi loomingulistele üliõpilastele. Seda ala tuleks toetada ja jõustada. Vältides vaimse tervise konflikte, väldime probleemide kulmineerumist, töötajate läbipõlemist. Investeerides psühholoogilisse heaolusse, hoiame tegelikult kokku suuremaid ressursse. Näen siin lahendust suuremas individuaalses toes akadeemia liikmetele, aga ka juba eespool mainitud tööruumide loomises ja parendamises. Oleme EKAs leidnud juba palju häid ja kiirelt toimivaid ruumilahendusi – näiteks üldkasutatavad mini-kabinetid korruste vahealadel. Miks mitte luua edulise asutusena ka võimalused töötajate puhkamiseks pikkade tööpäevade pauside ajal, puhkamiskapslid vms.

- **Rahvusvahelise renomee ja sidemete kõrge taseme hoidmine**

Selles punktis, mis on igale ülikoolile ülioluline, on EKA väga edukas. EKA töötajate jaoks on väga hästi toimiv rahvusvaheline võrgustik ja mobiilsusvõimalused suur boonuse ja kvaliteedi tõstja. On oluline hoida ja laiendada rahvusvahelisi partnerlussuhteid ja vahetusvõimalusi, et tõsta jätkuvalt EKA nähtavust ning tagada, et meie üliõpilased ja õppejõud oleksid rahvusvahelise loomekogukonna esirinnas. See kvaliteet peaks kajastuma ka igapäevases sisetöötajate toimimises. Skandinaavia-Balti

kunstiakadeemiate võrgustiku KUNO juhina on olnud suur rõõm tajuda EKA hinnatud rolli kasvu siinse regiooni kunstiharidusmaastikul. Tahaksin loota, et olen suutnud sellele kaasa aidata. Tänu EKA suurepärasele mobiilsusstrateegiale on meil õnnestunud akadeemiasse tuua hulgaliselt rahvusvahelisi tippspetsialiste. Kui organiseerisin Covid-i järgselt KUNO võrgustiku aastakoosolekut, külastas meid Nicolas Bourriaud, kellega on koolil head suhted siiani. Selliseid häid suhteid märgiliste arhitektuuri-, disaini-, kunstiteooria ekspertidega on EKAl väga arvukalt.

Maailma kunsti-, disaini- ja arhitektuuri koolide seas on EKA-l väga hea positsioon; see saaks kõrgemgi olla. CIRRUSE võrgustikku juhivad disaini dekaan Ruth-Helene Melioranski, Cumuluse juhtgrupi liige on õppeprorektor Anne Pikkov, laia rahvusvahelise fooniga on arhitektuuri dekaan Sille Pihlak. Meil on ainsa Eesti ülikoolina rahvusvaheline sisseastumiskonkurss kasvanud. Ka vahetustudengite konkurss on akadeemias kõrge. **Rahvusvaheliste suhete osakonna töö ja jätkuv toimimine on EKA oluline marker ja uhkus.**

- **Teaduse- ja loomingualse koostöö tugevdamine**

Akadeemia ülesanne on toetada ja julgustada kunsti, disaini, tehnoloogia ja teaduse vahelist sisukat dialoogi, et kinnistada EKA juhtivat rolli interdistsiplinaarses hariduses ja teadustöös. **EKA roll teadusuurimuse rikastajana, arhitektuuri- disaini- ja kunsti loov- ja praktikapõhise lähenemise lõimijana Eesti jaoks olulistesse teemadesse on kaalukas.** Oleme teadlikud, et meil tuleb välja valida EKA fookusteemad, millesse põhjalikumalt süüvida, ühendades teadust, ettevõtlust, loomingu. Siin on tugev platvorm juba mainitud jätkusuutlikkuse laboritel arhitektuuris, disainis ja muinsuskaitstes. Arhitektuuris tuleks toetada uute õppekavade - maastikuarhitektuuri ja linnaplaneerimise ühisõppekava ((koos TÜ ja Massachusettsi Tehnoloogiainstituudiga) loomist. Vabades kunstides on loomisel innovaatiline uusmeedia magistrantuuri õppekava, millega paralleelselt on arendamisel EVA labor, mille fookus on kaasaegse kunsti ning arvutimängude koosfunktsioneerimise mõjuteguril sotsiaalse ja vaimse tervise mõjutajana. Stsenograafia on arendamias Kujundliku Mõtlemise laborit, mis otsapidi haakub ka virtuaalteatri võimalustega.

On suurepärane, et **EKA doktoriõpe on elavnenu, doktorantidest on saanud akadeemia töökollektiivi osa.** Ees seisab ülesanne doktorantuuri tuge ja pädevust paremini õppekavadesse integreerida. Aktiivne on akadeemia uurimuslike ja loometöötubade tegevus ja kujunemine.

Lõppeval aastal viidi EKAs läbi rahvusvaheline teadusevalveerimine, mis kinnitas siinse akadeemilise uurimustegevuse ootusi ületavat kvaliteeti. 2021. aastal avaldati Eesti loovuurimuse raamistik, mis töötati riiklikult välja just EKA juhtimisel. 2022. aastal loodi Kultuuriministeriumi toel loovuurimuse toetuseks rahastusprogramm.

Värskelt tähtsate teemade ja struktuuride loominguiline rikkus nõuab valikut ja keskendumist, saavutamaks püstitatud eesmärgi. Koostöö teiste Eesti kõrgkoolidega loovuurimuse digitaalse platvormi loomisel aitaks parandada siinse uurimistöö kättesaadavust ja nähtavust rahvusvahelisel tasandil.

Oluline arengusuund on kindlasti ka teadusrahastuse mitmekesistamine, eriti EL-i ja tööstusallikate kaasamine.

- **Erialade ja õppekavade areng**

Kunstiakadeemia peab väärtustama ja edendama olemasolevaid õppekavu – mitmed praktilisi oskusi andvad erialad on siinse regioonis unikaalsed. Avatus uutele loominguulistele programmidele on sama oluline. Looming – nii kunstis, disainis kui arhitektuuris – on pidevalt liikuv. Kaasaegne kunst toimib pidevas metamorfoosis – ja selleks peame akadeemiana ka pidevalt uusi võimalusi otsima ja looma. Ülalpool mainitud üliõpilaskeskne hoiak on siinkohal oluline.

Uute õppekavadena on küpemas maastikuarhitektuuri õppekava, uusmeedia magistriõppekava, kohandame ka loovkirjutamise õppekava.

- **EKA kuvand Eesti ühiskonnas**

EKA on Eesti kultuuri ja hariduse oluline tugisammas, olles mitte ainult kunstnike-disainerite- arhitektide taimelava, vaid ka ühiskondliku dialoogi algataja ja uute ideede inkubaator. On oluline, et EKA tugevus ja loominguiline panus oleksid nähtavad laiemale avalikkusele. Kavatsen selle rektorina kindlasti fookuses hoida. Lisaks sellele, et loomevõrgustikud on osa meie identiteedist, peaksime eesmärgiks seadma ka oma kohaloleku võimendamise kohaliku kogukonna tasandil. EKA kuvand väljapoole on muidugi tihedalt seotud kooli tajuga seestpoolt. **On oluline, et akadeemias kehtiks sõnavabadus ning ruumi oleks avatud diskussioonile.** Mul oli hea meel, et kool korraldas minu ettepanekul vestlusringi Lähis-Ida konflikti teemadel, kus olukorda analüüsisid ekspert teadmistega analüütikud. Globaalses segaduses on oluline, et EKA oleks avatud platvorm ühiskonna kriitilisteks aruteludeks. Kõige selle juures on äärmiselt oluline pidada kinni eetilise maailmatajust, hoida aktiivsena meie eetika koodeksi tuge.

Eesti Kunstiakadeemia peab jätkuval olema usaldusväärne arvamus- ja kompetentsi tugi Eesti ühiskonnas.

EKA kuvandis on oluline koht ka üliõpilaste loomingu vahendamisel. Selles suunas on ka tegutsetud, kuid ruumi edasiminek on kindlasti veel. Oleme mõtisklenud EKA pargist. EKA galeriisid võiks luua erinevate toetavate institutsioonide juurde. Edasi tuleb töötada EKA tudengite töid vahendavate galeriiplatvormidega, EKA poe ideega. Kotzebue 2 hoone valmimisega kutsume ellu EKA muuseumi ka eksponeerimisruumina – sellega peab töö algama juba praegu. Ühena paljudest mõtetest mainin ka seda, et tulevikus loodan näha TASE näituse partnerina, noorte kunstnike loomingu vahendajatena meie olulisi “pereliikmeid” kunstimaailmas – EKKMi, Kunstihoonet, KUMU, Kai keskust, Arhitektuurimuuseumit, Eesti Tarbekunsti ja Disainimuuseumit.

- **EKA tulevik majandusmaastikul**

Majanduslik jätkusuutlikkus ja strateegiline partnerlus on võtmetähtsusega akadeemia tuleviku kindlustamisel. **On ülioluline seista loovkõrghariduse vajalikkuse eest riigi ja ministeerumide tasandil.** Samuti arendada edasi juba olemasolevat koostööd ettevõtete ja riigiasutustega – ja selle kõrval otsida ka uusi ja innovaatilisi rahastamisvõimalusi. Tuleb rõhutada EKA hariduse ja loominguilise väljundi väärtust mitte ainult kultuurilisest, vaid ka majanduslikust vaatepunktist – EKA lõpetajad on tuleviku loomesektori juhid, kelle panus innustab innovatsiooni ja loob töökohti, mis omakorda kujundavad Eesti identiteeti ja kohta maailmakultuuris. Oluline on arendada rahastusprojekte, mis võimaldavad õppetööd ja teadustööd paremini finantseerida ning avardada tudengite võimalusi. Tähtis on kaasata rohkem eraraha – näen siin suurt potentsiaali just noori kunstnikke toetavate stipendiumide, preemiade, ostupreemiade näol. Samuti EKA ruumiressursside loomisel.

- **EKA kui tuleviku kunsti ja kultuuri taimelava**

EKA on platvorm, kus tähtsavad järgmise põlvkonna mõjukamad Eesti kunstnikud, disainerid, arhitektid, kunstiteoreetikud. Meie ülesanne on kujundada keskkond, kus loovus ja eksperimenteerimine saavad areneda vabalt, ootamatult, otsinguliselt. Akadeemia peab olema labor, kus ei peljata eksida ja kus noored loojad saavad arendada julgeid ideid. Selleks on vaja investeerida uutesse stuudiosse, kaasaegsesse tehnoloogiasse ja rahvusvahelistesse koostöövõimalustesse. Lisaks tehnilisele toele on sama oluline vaimne tugi – pakkuda mentorlussüsteeme ja võimalusi, mis aitavad tudengitel leida oma hääl ja positsioon globaalsetes kunstiringkondades.

Eraldi tähelepanu vajab ka koostöö kohalikus kunsti- ja kultuurivallas. EKA hääl võiks olla tuntavam Eesti Kunstiasutuste Liidus, koostöö Eesti loomeliitudega vajaks aktiivsemat laengut. Professionaalsete loovisikute tegutsemis- ja töötamisvõimalused, nende integreerimine ja jõustamine, mis omakorda jõustab Eesti identiteeti ja kultuurilist järjepidevust, on riikliku tähtsusega.